

Groddjursinventering Skavstaområdet 2026

Under 2026 inventerades groddjur i Skavstaområdet i anslutning till detaljplanen för Skavsta väster och i området för Planprogram Skavsta. Inventeringen skedde vid tre tillfällen under groddjurens lekperiod 7e april, 15e april samt 21a april. Inventeringen utfördes kvälls- och nattetid när groddjuren är som mest aktiva genom att söka manuellt efter djuren med hjälp av pannlampa och genom att lyssna efter grod- och paddhanarnas lockrop. Majoriteten av observationerna gjordes genom synobservationer. Alla fem arter förekommande i Södermanland observerades under inventeringen, vanlig groda (*Rana temporaria*), åkergroda (*Rana arvalis*), vanlig padda (*Bufo bufo*), mindre vattensalamander (*Lissotriton vulgaris*), större vattensalamander (*Triturus cristatus*).

Alla fynden finns inrapporterade i Artportalen där de kan ses på karta. Fynden kan också ses i skiktet artskydd i Nyköpings kommuns kartsystem Nygis.

Groddjurens skydd i Artskyddsförordningen.

4 a § Det är förbjudet att, i fråga om sådana vilt levande djurarter som har markerats med N eller n i bilaga 1,

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser.

Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Skyddet i 4a§ gäller de Sörmländska arterna större vattensalamander och åkergroda.

6 § I fråga om sådana vilt levande djur som enligt bilaga 2 omfattas av ett grundläggande skydd är det förbjudet att avsiktligt

1. döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar, och
2. ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon.

Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Skyddet i 6§ gäller de övriga Sörmländska arterna.

Skavsta väster

I detaljplanen för Skavsta väster finns några större diken som håller vatten större delen av året och som används som lekvatten för groddjur. Dikena ligger i helt öppen mark och avvattnar själva flygplatsområdet. Inventeringen resulterade i följande fynd i och i direkt anslutning till detaljplaneområdet.

Mindre vattensalamander (*Lissotriton vulgaris*), sammanlagt 12 exemplar.

Vanlig pada (*Bufo bufo*), sammanlagt 16 exemplar.

Vanlig groda (*Rana temporaria*), sammanlagt 2 exemplar.

Större vattensalamander (*Triturus cristatus*) och åkergroda (*Rana arvalis*) återfanns inte.

Större vattensalamander har året innan observerats strax väster om flygplatsen och området för detaljplan Skavsta väster men de två platserna har utgått och arten återfinns inte. Värt att notera är också att i dikena inne på flygplatsområdet finns småspigg vilket sannolikt medför att större vattensalamander inte påträffas då den normalt inte finns i vatten med fisk.

Bild 1. Visar fynd av groddjur strax norr om och i detaljplan Skavsta väster. Från Nygis, Nyköpings kommun.

Åtgärder för Skavsta väster:

Groddjuren förekommer i området i låga numerärer och har andra förekomster i närheten av flygplatsen som är av bättre kvalitet och mer lämpliga för groddjur. Därför föreslås som åtgärd att markarbeten i anslutning till dikena planeras till en tidpunkt då groddjuren inte använder dikena för fortplantning, exempelvis september till och med mars. En förlust av dessa diken kommer inte att ha någon påverkan på arternas möjlighet att bibehålla livskraftiga

populationer i området då antalet individer är lågt och andra fortplantningsmiljöer finns i närområdet. De flesta fynden gjordes strax utanför, norr om detaljplaneområdet men det kan inte uteslutas att vattentillgång och kvalitet påverkas av arbetet inne i detaljplaneområdet

Till Länsstyrelsen i Södermanlands län skall ett artskyddssamråd inlämnas samt eventuellt samtidigt en dispens från artskyddet som beskriver de avsedda skyddsåtgärderna.

Planprogram Skavsta

I området för Planprogram Skavsta finns ett större dike, söder om och väster om en större utfylls markyta. I diket observerades fyra av Södermanlands fem arter, vanlig groda kunde inte återfinnas under inventeringen. Det som utmärker platsen är det stora antalet av de båda salamanderarterna. Inventeringen resulterade i följande fynd i det stora diket.

Mindre vattensalamander (*Lissotriton vulgaris*), sammanlagt 58 exemplar.

Större vattensalamander (*Triturus cristatus*) sammanlagt 49 exemplar.

Vanlig padda (*Bufo bufo*), sammanlagt 1 exemplar.

Åkergroda (*Rana arvalis*) sammanlagt 1 exemplar.

Bild 2. Visar fynd av groddjur i Planprogram Skavsta. Från Nygis, Nyköpings kommun.

Åtgärder för Planprogram Skavsta

Utmärkande för platsen är det stora antalet av både större och mindre vattensalamander som observerades. Eftersom större vattensalamander omfattas av skydd i 4§ i artskyddsförordningen, vilket är det starkaste skyddet, så krävs här en ansökan om artskyddsdispens med en tydlig beskrivning av en kompensationsåtgärd. Även åkergrodan omfattas av samma skydd. Lämplig kompensationsåtgärd är att anlägga ett ersättningsvatten som kompenserar förlusten av det nuvarande vattenområdet som groddjuren fortplantar sig i. Det är också viktigt att lämpliga landområden finns tillgängliga i anslutning till det nya vattnet.

Under våren har möjliga platser att anlägga ett kompensationsvatten för groddjuren eftersökts. Två möjliga platser identifierades i rimlig närhet till groddjurens nuvarande plats. Ett område i östra delen av Skavstaområdet på kommunal mark och ett område sydväst om Skavstaområdet på privat mark. Båda områdena skulle kunna fungera bra som kompensationsområden men den östra platsen på kommunal mark ligger i direkt anslutning till delar av Planprogram Skavsta och riskerar därför att hamna i eller för nära framtida exploateringar. Den sydvästra platsen på privat mark ligger däremot på betryggande avstånd från planerade exploateringar och är därför att föredra. Platsen bedöms också kunna rymma en tillräckligt stor kompensationsåtgärd.

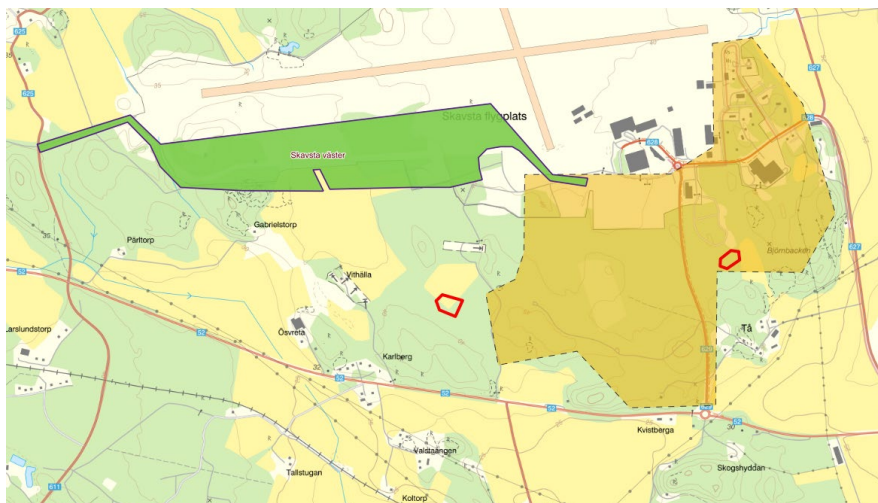

Bild 3. De två undersökta platserna, markerade i rött, för kompensationsåtgärder där den västra föreslås vara mest lämplig.

Stefan Andersson, kommunekolog

Nyköpings kommun 20260811.